

Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold

Kommunal Rapport 14.02.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Skal en e-post til kontrollutvalget med sjikanøse påstander mot ordføreren unntas offentlighet eller ikke?

SPØRSMÅL: Kontrollutvalgene mottar fra tid til annen henvendelser på e-post fra innbyggere i kommunene med grove og injurierende påstander mot f.eks. ordførere, kommunedirektører og andre kommuneansatte (uten nærmere dokumentasjon).

Dersom henvendelsen blir satt på sakskartet i et kontrollutvalgsmøte og innholdet i e-posten skal diskuteres nærmere, vil jo naturligvis også e-posten være en del av saksdokumentene. I den forbindelse lurer vi på hvor grensen mellom ytringsfrihet, personvern/vern mot ærekrenkelses og offentlighet går med tanke på om e-posten med de ærekrenkende opplysningene skal unntas offentlighet eller ikke?

Og skal saken i seg selv unntas offentlighet? Ofte er det snakk om så små kommuner at det uansett vil være enkelt å skjønne hvilke personer det er snakk om selv om man ikke nevner navn.

SVAR: En e-post som kommer til kontrollutvalget er et offentlig dokument, og kan bare unntas fra innsyn så langt det er hjemmel for det i [offentleglova](#). Det gjelder fra det kommer til sekretariatet for utvalget. Hvis saken tas opp til behandling der, vil e-posten inngå som en del av saksdokumentene som sendes utvalget. Disse er alle offentlige fra de sendes ut, hvis ikke de kan unntas etter bestemmelse i offentliglova.

Den sentrale unntaksbestemmelsen i denne sammenheng er [offentleglovas § 13](#), der det fastslås at «Opplysninger som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne frå innsyn».

Aktuell i denne sammenheng er bestemmelsen i [forvaltningsloven § 13](#) om taushetsplikt for opplysninger om «personlige forhold». Folkevalgte og tilsatte i kontrollutvalget har taushetsplikt om det som de får kjennskap til om slike forhold «i forbindelse med tjenesten eller arbeidet», og det gjelder også der det fremkommer slike opplysninger i henvendelser fra privatpersoner. Slike opplysninger må da slettes i den versjonen av dokumentet som gjøres offentlig, og hvis det legges fram for kontrollutvalget eller annet folkevalgt organ, må dette lukke møtet når det behandler saken, se [kommuneloven § 11–5](#) andre avsnitt, andre setning.

Tilsatte og folkevalgte har her plikt etter forvaltningslovens § 13 til «å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite» om slike forhold. Dette gjelder også der opplysninger gis i anonymisert form, men det er rimelig enkelt å regne seg fram til hvem det gjelder. Brudd på taushetsplikt skal etter [straffeloven § 209](#) straffes med bot eller fengsel i inntil ett år.

Taushetsplikten gjelder imidlertid bare konkrete opplysninger om faktiske forhold, ikke det aktuelle dokumentet – herunder e-posten i sin helhet, og det gjelder bare utsagn som etter sitt innhold må anses som «opplysninger om personlige forhold». Rene karakteristikk eller udokumenterte generelle påstander kan normalt ikke oppfattes som «opplysninger» om den personen de angår.

Og i tillegg er det altså en viktig begrensning av rekkevidden av taushetsplikten at denne gjelder «personlige forhold», ikke opplysninger om svikt og feil i utøvelsen av verv som folkevalgt eller tilsatt i kommunen. Kommunen vil derfor normalt ikke ha rett eller plikt til å

nekte innsyn i selv grovt sjikanerende eller klart uriktige påstander om tilsatte eller folkevalgte. Den vil heller ikke kunne bli holdt erstatningsrettslig ansvarlig for ærekrenkelser i en slik meddelelse, men vil klart nok ha en moralsk – og antakelig også en juridisk – plikt til å formidle denne til den som blir som blir krenket, slik at det er mulighet for motsvar og eventuelt søksmål om erstatning mot avgiveren.

Men hvis det er tale om en varsling etter arbeidsmiljøloven, vil det i noen saker kunne være taushetsplikt av hensyn til varsleren, men ikke overfor den som varslet er rettet mot hvis varslet inngår i en sak om vurdering av den det er varslet mot.